

POLITYKA IMIGRACYJNA

Podstawowym celem Unii Europejskiej jest prowadzenie wybiegającej w przyszłość i kompleksowej europejskiej polityki imigracyjnej opartej na solidarności. Polityka imigracyjna służy zapewnieniu wyważonego podejścia zarówno do imigracji legalnej, jak i nielegalnej.

PODSTAWA PRAWNA

Artykuły 79 i 80 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

UPRAWNIENIA

Legalna imigracja: UE jest uprawniona do ustalania warunków wjazdu obywateli państw trzecich do państw członkowskich i ich legalnego pobytu w tych państwach, również w celu łączenia rodzin. Państwa członkowskie zachowują prawo do określania wielkości napływu na ich terytorium obywateli państw trzecich poszukujących pracy.

Integracja: UE może stwarzać zachęty i zapewniać wsparcie działań podejmowanych przez państwa członkowskie w celu promowania integracji obywateli państw trzecich przebywających legalnie na terytorium tych państw. Prawo unijne nie przewiduje jednak harmonizacji przepisów i regulacji krajowych.

Zwalczanie nielegalnej imigracji: Unia Europejska jest zobowiązana do zapobiegania nielegalnej imigracji i ograniczania jej, w szczególności za pośrednictwem skutecznej polityki powrotów, przy poszanowaniu praw podstawowych.

Umowy o readmisji: Unia Europejska jest uprawniona do zawierania z państwami trzecimi umów o readmisji do kraju pochodzenia lub kraju wcześniejszego pobytu obywateli państw trzecich, którzy nie spełniają warunków wjazdu, pobytu lub zamieszkania na terytorium jednego z państw członkowskich lub przestali je spełniać.

CELE

Zdefiniowanie wyważonego podejścia do imigracji: celem UE jest określenie wyważonego podejścia do zarządzania legalną imigracją i zwalczania nielegalnej imigracji. Prawidłowe zarządzanie przepływami migracyjnymi wiąże się z zapewnieniem sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich legalnie przebywających w państwach członkowskich, z usprawnieniem działań służących zwalczaniu nielegalnej imigracji, w tym handlu ludźmi i przemytu migrantów, a także z promowaniem ściślejszej współpracy z państwami trzecimi we wszystkich dziedzinach. Celem UE jest stworzenie jednolitego poziomu praw i obowiązków

dla legalnych imigrantów, porównywalnego z poziomem praw i obowiązków przewidzianych dla obywateli UE.

Zasada solidarności: zgodnie z Traktatem z Lizbony polityka imigracyjna powinna podlegać zasadzie solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między państwa członkowskie, w tym również na płaszczyźnie finansowej (art. 80 TFUE).

OSIĄGNIĘCIA

A. Zmiany instytucjonalne wprowadzone Traktatem z Lizbony

Na mocy Traktatu z Lizbony, który wszedł w życie w grudniu 2009 r. ([1.1.5](#)), wprowadzono w odniesieniu do legalnej imigracji procedurę głosowania większością kwalifikowaną, a także nową podstawę prawną dotyczącą środków integracji. Obecnie zwykła procedura ustawodawcza ma zastosowanie do polityki dotyczącej imigracji zarówno nielegalnej, jak i legalnej, co sprawia, że Parlament jest współprawodawcą na równi z Radą. Jednakże środki tymczasowe w przypadku nagłego napływu obywateli państw trzecich są przyjmowane przez Radę samodzielnie po konsultacji z Parlamentem (art. 78 ust. 3 TFUE).

W Traktacie z Lizbony sprecyzowano również, że UE dzieli kompetencje w tej dziedzinie z państwami członkowskimi, w szczególności w odniesieniu do liczby migrantów, którzy mogą legalnie przybyć do poszczególnych państw członkowskich w poszukiwaniu pracy (art. 79 ust. 5 TFUE). Ponadto Trybunał Sprawiedliwości sprawuje obecnie pełną jurysdykcję w dziedzinie imigracji i azylu.

B. Nowe rozwiązania w polityce

1. Globalne podejście do kwestii migracji i mobilności

Globalne podejście do kwestii migracji i mobilności ([GPMM](#)) przyjęte przez Komisję w 2011 r. ustanawia ogólne ramy stosunków UE z państwami trzecimi w dziedzinie migracji. Opiera się ono na czterech filarach: legalna imigracja i mobilność, nielegalna imigracja i handel ludźmi, ochrona międzynarodowa i polityka azylowa oraz optymalizacja wpływu migracji i mobilności na rozwój. W ramach tego podejścia prawa człowieka migrantów stanowią kwestię przekrojową.

2. Wytyczne strategiczne z czerwca 2014 r.

Program sztokholmski na rzecz przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości przyjęty w grudniu 2009 r. wygasł w grudniu 2014 r. ([4.2.1](#)). W marcu 2014 r. Komisja opublikowała nowy komunikat, w którym przedstawiła propozycję przyszłego programu w dziedzinie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, zatytułowanego „[Otwarta i bezpieczna Europa: realizacja założeń](#)”. Zgodnie z art. 68 TFUE Rada Europejska określiła następnie w swoich konkluzjach z dni 26 i 27 czerwca 2014 r. „[strategiczne wytyczne](#) planowania ustawodawczego i operacyjnego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości” na lata 2014–2020. Tym razem nie jest to program, lecz wytyczne mające na celu transpozycję, wdrożenie i konsolidację istniejących instrumentów i środków prawnych. Podkreśla się w nich potrzebę opracowania globalnego podejścia do kwestii migracji, przy jak najlepszym wykorzystaniu legalnej migracji, zapewnieniu ochrony

potrzebującym, zwalczaniu nielegalnej migracji i skutecznym zarządzaniu granicami. Nowe strategiczne wytyczne nie zostały dotychczas przyjęte.

3. Europejski program w zakresie migracji

W maju 2015 r. Komisja opublikowała [Europejski program w zakresie migracji](#). W programie zaproponowano natychmiastowe działania w celu poradzenia sobie z kryzysem w regionie Morza Śródziemnego oraz działania, które należy podjąć w najbliższych latach, aby móc skuteczniej zarządzać migracją we wszystkich jej aspektach.

W oparciu o ten program w kwietniu 2016 r. Komisja opublikowała w [komunikacie](#) wytyczne dotyczące legalnej imigracji i azylu. Polityka w zakresie legalnej migracji obejmuje cztery kluczowe obszary: przegląd dyrektywy w sprawie niebieskiej karty, przyciągnięcie innowacyjnych przedsiębiorców do UE, stworzenie spójniejszego i skuteczniejszego modelu zarządzania legalną imigracją w Unii w drodze oceny obowiązujących ram oraz zacieśnienie współpracy z kluczowymi krajami pochodzenia w celu zapewnienia legalnych dróg migracji do UE, przy jednoczesnym usprawnieniu powrotów osób, które nie mają prawa pobytu w UE.

W październiku 2019 r. Komisja opublikowała [sprawozdanie z postępów](#) w realizacji Europejskiego programu w zakresie migracji, w którym dokonano analizy poczynionych postępów, a także niedociągnięć w realizacji programu. We wrześniu 2021 r., w rok po przyjęciu nowego paktu o migracji i azylu, Komisja przyjęła pierwsze [sprawozdanie w sprawie migracji i azylu](#) obejmujące wszystkie aspekty zarządzania migracją i podsumowujące najważniejsze zmiany w polityce migracyjnej i azylowej w poprzednim okresie obejmującym półtora roku. [Drugie sprawozdanie w sprawie migracji i azylu](#) opublikowano 6 października 2022 r.

Wszystkie zmiany w polityce są ściśle monitorowane przez [Europejską Sieć Migracyjną](#), utworzoną w 2008 r. jako unijna sieć ekspertów ds. migracji i azylu ze wszystkich państw członkowskich, którzy współpracują ze sobą w celu zapewnienia obiektywnych, porównywalnych i istotnych informacji na temat tej polityki.

4. Nowy pakt o migracji i azylu

Jak Komisja zapowiedziała w swoim programie prac na 2020 r., we wrześniu 2020 r. opublikowała nowy pakt, którego celem jest włączenie procedury azylowej do ogólnego zarządzania migracją, poprzez powiązanie jej z wstępną kontrolą i powrotami. Pakt ten obejmuje także zarządzanie granicami zewnętrznymi, lepsze prognozowanie, gotowość na wypadek kryzysu i reagowanie w połączeniu z mechanizmem solidarności oraz stosunki zewnętrzne z kluczowymi państwami trzecimi będącymi państwami pochodzenia i tranzytu (4.2.2). Zawiera on [zalecenie Komisji](#) dotyczące opracowania uzupełniających legalnych dróg uzyskania ochrony, takich jak przesiedlenia i inne formy przyjmowania ze względów humanitarnych, np. społecznościowe programy sponsorowania, ale także możliwości związane z edukacją i pracą.

W kwietniu 2022 r. Komisja zaproponowała [pakiet dotyczący legalnej migracji](#), który obejmuje wnioski przekształcające dyrektywę w sprawie jednego zezwolenia i dyrektywę w sprawie rezydentów długoterminowych. 15 listopada 2023 r. Komisja zaproponowała [pakiet dotyczący mobilności umiejętności i talentów](#), który obejmuje

utworzenie unijnej puli talentów, a także środki upraszczające procedury uznawania kwalifikacji w celu promowania mobilności studentów i mobilności na rynku pracy.

7 września 2022 r. Parlament Europejski i pięć rotacyjnych prezydencji Rady [zobowiązało się](#) do współpracy w celu przyjęcia rozpoczętej w 2016 r. reformy unijnych przepisów migracyjnych i azylowych przed wyborami europejskimi w 2024 r.

C. Ostatnie zmiany w prawodawstwie

Od 2008 r. przyjęto wiele istotnych dyrektyw odnoszących się do kwestii imigracji, a kilka z nich już zostało poddanych przeglądowi.

1. Legalna imigracja

Z uwagi na trudności, jakie wystąpiły przy przyjmowaniu ogólnych przepisów obejmujących wszystkie aspekty imigracji zarobkowej do UE, obecne podejście polega na przyjmowaniu ustawodawstwa sektorowego w podziale na kategorie migrantów w celu stworzenia polityki w dziedzinie legalnej imigracji na szczeblu UE.

W dyrektywie 2009/50/WE w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji ustanowiono procedurę „niebieskiej karty UE”, tj. przyspieszoną procedurę wydawania specjalnego zezwolenia na pobyt i pracę na bardziej atrakcyjnych warunkach, aby umożliwić pracownikom z państw trzecich podjęcie w państwie członkowskim pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji. W czerwcu 2016 r. Komisja przedstawiła wniosek w sprawie przeglądu systemu, ujmując w nim mniej surowe kryteria dostępu, niższy próg wynagrodzenia / zmniejszenie minimalnej wymaganej długości umowy o pracę, lepsze przepisy dotyczące łączenia rodzin oraz zniesienie równoległych programów krajowych, czemu sprzeciwiły się państwa członkowskie. Po opublikowaniu nowego paktu Parlament i Rada ponownie podjęły prace nad tym przeglądem, a 15 września 2021 r. Parlament [zatwierdził](#) porozumienie osiągnięte z Radą. Nowe przepisy przewidują bardziej elastyczne kryteria przyjmowania (wystarczająca jest ważna umowa o pracę lub wiążąca sześciomiesięczna oferta pracy), a jednocześnie obniżenie progu minimalnego wynagrodzenia, jakie osoby ubiegające się o wizę muszą uzyskać, aby kwalifikować się do niebieskiej karty, oraz ułatwienie posiadaczom niebieskiej karty podróżowania między państwami UE i łączenia się ze swoimi rodzinami. [Dyrektywa \(UE\) 2021/1883](#) została opublikowana w Dzienniku Urzędowym 20 października 2021 r.

Dyrektywa w sprawie jednego zezwolenia ([2011/98/UE](#)) ustanawia wspólną uproszczoną procedurę dla obywateli państw trzecich, którzy ubiegają się o zezwolenie na pobyt i pracę w państwie członkowskim, oraz wspólny zbiór praw przyznanych legalnym imigrantom. W [sprawozdaniu z wdrożenia](#) przyjętym w marcu 2019 r. stwierdzono, że fakt, iż obywatele państw trzecich nie mają informacji o przysługujących im prawach, ogranicza cel dyrektywy, jakim jest wspieranie ich integracji i niedyskryminacji. W kwietniu 2022 r. Komisja [zapropnowała](#), by dokonać przekształcenia dyrektywy w celu uproszczenia i wyjaśnienia jej zakresu, w tym warunków przyjmowania i pobytu pracowników o niskich i średnich kwalifikacjach. Współprawodawcy pracują obecnie nad tą [procedurą](#).

[Dyrektywa 2014/36/UE](#) przyjęta w lutym 2014 r. reguluje warunki wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego. Migrujący pracownicy sezonowi mają prawo do legalnego czasowego pobytu na terenie UE przez maksymalny okres od pięciu do dziewięciu miesięcy (zależnie od państwa członkowskiego) w celu wykonywania działalności uzależnionej od rytmu sezonowego, zachowując główne miejsce pobytu w państwie trzecim. Dyrektywa precyzuje również zestaw praw przysługujących pracownikom migrującym. W lipcu 2020 r. Komisja wydała [wytyczne dotyczące pracowników sezonowych w kontekście pandemii COVID-19](#), w których zapowiedziała również na 2021 r. pierwsze sprawozdanie z wdrożenia.

[Dyrektywa 2014/66/UE](#) ustanawiająca warunki wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa została przyjęta 15 maja 2014 r. Dyrektywa ta ułatwi przedsiębiorstwom i korporacjom wielonarodowym czasowe przenoszenie pracowników kadry kierowniczej, specjalistów i pracowników odbywających staż do oddziałów lub jednostek zależnych na terytorium Unii Europejskiej. Pierwsze sprawozdanie z wdrożenia miało zostać przedstawione do listopada 2019 r.

[Dyrektywa \(UE\) 2016/801](#) w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair została przyjęta 11 maja 2016 r., a termin jej transpozycji upłynął 23 maja 2018 r. Zastępuje ona wcześniejsze instrumenty prawne dotyczące studentów i badaczy, rozszerza zakres tych instrumentów i upraszcza ich stosowanie.

Status obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi w Unii Europejskiej reguluje nadal dyrektywa Rady [2003/109/WE](#), zmieniona w 2011 r. w celu rozszerzenia jej zakresu na uchodźców i inne osoby korzystające z ochrony międzynarodowej. W [sprawozdaniu z wdrożenia](#) z marca 2019 r. stwierdzono, że zamiast aktywnego promowania europejskiego statusu rezydenta długoterminowego państwa członkowskie wydają głównie krajowe zezwolenia długoterminowe oraz że niewielu obywateli państw trzecich korzysta z prawa do przeniesienia się do innych państw członkowskich. W kwietniu 2022 r. Komisja [zapropnowała](#), by przekształcić dyrektywę w celu stworzenia prawdziwego statusu rezydenta długoterminowego UE, w szczególności poprzez wzmocnienie prawa rezydentów długoterminowych do przemieszczania się i pracy w innych państwach członkowskich. Parlament Europejski przyjął mandat negocjacyjny w kwietniu 2023 r. Współprawodawcy pracują obecnie nad tą [procedurą](#).

2. Integracja

Dyrektywa Rady [2003/86/WE](#) określa przepisy dotyczące prawa do łączenia rodzin, wykraczające poza prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, o którym mowa w art. 8 europejskiej konwencji praw człowieka. Ponieważ w sprawozdaniu z 2008 r. z wdrożenia dyrektywy 2003/86/WE stwierdzono, że nie była ona w pełni i poprawnie stosowana w państwach członkowskich, Komisja opublikowała w kwietniu 2014 r. [komunikat](#), w którym znalazły się wskazówki dla państw członkowskich

dotyczące stosowania dyrektywy. Przeprowadzona przez Komisję [ocena adekwatności legalnej migracji](#) obejmuje również dyrektywę w sprawie łączenia rodzin.

Kompetencje UE w dziedzinie integracji są ograniczone. W lipcu 2011 r. Komisja przyjęła [Europejski program integracji obywateli państw trzecich](#). Niedawno, w listopadzie 2020 r., Komisja przedstawiła [plan działania](#) na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021–2027, zawierający ramy polityczne i konkretne działania służące wsparciu państw członkowskich w integracji ok. 34 mln obywateli państw trzecich przebywających legalnie na terytorium UE w dziedzinie edukacji, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i mieszkalnictwa. Plan obejmuje środki monitorowania i wykorzystanie nowych narzędzi cyfrowych oraz wysiłki na rzecz zwiększenia udziału migrantów w życiu społecznym, zwiększenia możliwości finansowania ze środków UE i budowania partnerstw z udziałem wielu zainteresowanych stron na różnych szczeblach sprawowania rządów. Do istniejących instrumentów należą [Europejskie Forum Migracji](#), [europejska strona internetowa poświęcona integracji](#) oraz [Europejska Sieć Integracji](#), a także nowo utworzona grupa ekspertów ds. poglądów migrantów w dziedzinie migracji, azylu i integracji, która spotkała się [po raz pierwszy](#) w listopadzie 2020 r. i od tego czasu organizuje regularne posiedzenia.

Specjalistyczne instrumenty finansowe służące wspieraniu krajowych polityk integracyjnych opierają się na Funduszu Azylu, Migracji i Integracji ([FAMI](#)) oraz Europejskim Funduszu Społecznym ([EFS+](#)) w ramach nowych wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027.

3. Nielegalna imigracja

UE przyjęła kilka kluczowych aktów ustawodawczych dotyczących walki z nielegalną migracją:

- tzw. pakiet środków dotyczących pośredników obejmuje [dyrektywę Rady 2002/90/WE](#) zawierającą wspólną definicję przestępstwa polegającego na ułatwianiu nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu, jak również [decyzję ramową 2002/946/WSiSW](#) ustanawiającą sankcje karne za takie postępowanie. Pakiet ten uzupełnia [dyrektywa Rady 2004/81/WE](#) przewidująca przyznanie dokumentu pobytowego ofiarom handlu ludźmi lub przemytu ludzi, które współpracują z właściwymi organami (w sprawie handlu ludźmi zob. także notę tematyczną na temat współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych [4.2.6](#)). W maju 2015 r. Komisja przyjęła [Unijny plan działania na rzecz zwalczania przemytu migrantów na lata 2015–2020](#) oraz, zgodnie z planem działania, przeprowadziła [ocenę REFIT](#) stosowania obowiązujących ram prawnych, którą poprzedzono [konsultacjami publicznymi](#). Komisja ustaliła, że nie było wówczas wystarczających dowodów wskazujących na faktyczne i wielokrotne ściąganie osób i organizacji niosących pomoc humanitarną, oraz stwierdziła, że unijne ramy prawne dotyczące przemytu migrantów są w obecnej sytuacji nadal konieczne. W [rezolucji](#) z dnia 5 lipca 2018 r. Parlament wezwał Komisję do opracowania wytycznych dla państw członkowskich mających na celu zapobieganie kryminalizacji pomocy humanitarnej, a [wysłuchanie](#) w tej sprawie odbyło się we wrześniu 2018 r. Komisja wydała stanowiący część nowego paktu [komunikat](#) zawierający wytyczne dotyczące wykładni dyrektywy w sprawie ułatwiania, w którym stwierdziła,

że wykonywania prawnego obowiązku ratowania osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu nie można uznawać za przestępstwo. Przestała jednak wzywać do podjęcia dodatkowych wysiłków, pozostawiając działania poszukiwawczo-ratownicze w rękach organizacji pozarządowych i statków prywatnych. Po przeprowadzeniu [konsultacji publicznych](#) we wrześniu 2021 r. Komisja przyjęła odnowiony [unijny plan działania na rzecz zwalczania przemytu migrantów na lata 2021–2025](#). Problemem handlu ludźmi zajęto się w [dyrektywie 2011/36/UE](#) w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar. W grudniu 2022 r. Komisja przedstawiła [wniosek](#) dotyczący zmiany dyrektywy 2011/36/UE. Współprawodawcy pracują obecnie nad tą [procedurą](#).

- W dyrektywie w sprawie powrotów ([2008/115/WE](#)) określono wspólne normy i procedury UE dotyczące powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich. Pierwsze sprawozdanie z jej wdrożenia zostało przyjęte w marcu 2014 r. We wrześniu 2015 r. Komisja opublikowała [plan działania Unii Europejskiej w zakresie powrotów](#), a następnie w październiku 2015 r. Rada przyjęła konkluzje o przyszłości polityki powrotów. W marcu 2017 r. Komisja uzupełniła plan działania [komunikatem](#) w sprawie „skuteczniejszej polityki powrotowej w Unii Europejskiej – uaktualniony plan działania” oraz [zaleceniem](#) w sprawie zapewnienia większej skuteczności powrotów. We wrześniu 2017 r. opublikowała „[Podręcznik dotyczący powrotów](#)” zawierający wytyczne dla właściwych organów państw członkowskich wykonujących zadania związane z powrotami. Ponadto w 2016 r. Parlament i Rada przyjęły [rozporządzenie \(UE\) 2016/1953](#) w sprawie ustanowienia europejskiego dokumentu podróży do celów powrotu nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich. Niedawno zreformowana i wzmocniona [Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej](#) (Frontex) w coraz większym stopniu wspiera państwa członkowskie w działaniach związanych z powrotami. We wrześniu 2018 r. Komisja zaproponowała przekształcenie dyrektywy powrotowej w celu przyspieszenia procedur, w tym nowej procedury na granicach dotyczącej osób ubiegających się o azyl, zapewnienia bardziej przejrzystych procedur i przepisów mających na celu zapobieganie nadużyciom, skutecznych programów dobrowolnych powrotów, które mają zostać wprowadzone w państwach członkowskich, oraz jaśniejszych zasad dotyczących zatrzymania. Ukierunkowana [ocena skutków przeprowadzona przez Parlament](#) wykazała, że propozycja ta pociągałaby za sobą znaczne koszty dla państw członkowskich wynikające z częstszego stosowania środków detencyjnych. Nie było przekonujących dowodów na to, że przyjęcie propozycji doprowadziłoby do zwiększenia skuteczności powrotów, ale prawdopodobnie doprowadziłoby do naruszenia praw podstawowych migrantów o nieuregulowanym statusie. W rezolucji Parlamentu z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie [wdrożenia dyrektywy powrotowej](#) podkreślono, że skuteczność unijnej polityki powrotowej nie może być mierzona jedynie pod względem wskaźnika powrotów, ale musi również uwzględniać poszanowanie praw podstawowych i gwarancji proceduralnych. Sprawozdawczyni (Tineke Strik (Verts/ALE)) opublikowała [projekt sprawozdania](#) 21 lutego 2020 r. Współprawodawcy pracują obecnie nad tą [procedurą](#). W nowym pakcie Komisja dąży do

stworzenia wspólnego unijnego systemu powrotów, przewidując większe wsparcie operacyjne dla państw członkowskich i Fronteksu jako jednostki operacyjnej polityki UE w zakresie powrotów, a także wyznaczenie koordynatora ds. powrotów wspieranego przez nową sieć wysokiego szczebla ds. powrotów. Pierwsza koordynator UE ds. powrotów, Mari Juritsch, została mianowana w marcu 2022 r. Komisja opublikowała swoją [strategię na rzecz dobrowolnych powrotów i reintegracji](#) (kwiecień 2021 r.), dokument programowy „[W kierunku strategii operacyjnej na rzecz skuteczniejszych powrotów](#)” (styczeń 2023 r.) oraz swoje [zalecenie](#) w sprawie wzajemnego uznawania decyzji nakazujących powrót i przyspieszenia powrotów (marzec 2023 r.). Proponowane jest również sponsorowanie powrotów jako środek solidarnościowy przedstawiony we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie zarządzania azylem i migracją ([4.2.2](#)). Za pomocą tego środka państwa członkowskie mogą wspierać inne państwa członkowskie znajdujące się pod presją.

- W **dyrektywie w sprawie kar wobec pracodawców** ([2009/52/WE](#)) określono kary i środki, które mają być stosowane przez państwa członkowskie wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich. Pierwsze sprawozdanie z jej wdrożenia przedstawiono 22 maja 2014 r. W następstwie ogłoszenia tego faktu w nowym pakcie we wrześniu 2021 r. Komisja przyjęła [komunikat w sprawie stosowania dyrektywy](#) w celu jej lepszego wdrażania przy jednoczesnej ochronie praw migrantów o nieuregulowanym statusie.
- Od 2001 r. państwa członkowskie wzajemnie uznają swoje decyzje o wydaleniu ([dyrektywa 2001/40](#)), zgodnie z którymi decyzja jednego państwa członkowskiego o wydaleniu obywatela państwa nienależącego do UE, który przebywa w innym państwie członkowskim, jest przestrzegana i wykonywana.

Jednocześnie UE negocjuje i zawiera [umowy o readmisji](#) z państwami pochodzenia i tranzytu nielegalnych migrantów w celu ich odsyłania, a także współpracuje z tymi państwami w dziedzinie zwalczania handlu ludźmi. W umowach tych przewidziano, że wspólne komitety ds. readmisji będą monitorować ich realizację. Umowy te wiążą się także z umowami o ułatwieniach wizowych, które mają zapewnić niezbędny impuls do negocjacji w sprawie readmisji w zainteresowanych państwach trzecich, nie powodując wzrostu nielegalnej migracji.

Komisja zawarła również nieformalne porozumienia w sprawie powrotów i readmisji, które spotkały się z ostrą krytyką ze strony Parlamentu, gdyż nie podlegają jego kontroli oraz rodzą wątpliwości dotyczące odpowiedzialności i przejrzystości.

Komisja zaproponowała plany działania UE dotyczące [środkowego regionu Morza Śródziemnego](#) (listopad 2022 r.), [szlaku zachodniobałkańskiego](#) (grudzień 2022 r.), [szlaku zachodniośroziemnomorskiego i szlaku atlantyckiego](#) (czerwiec 2023 r.) oraz [szlaku wschodniośroziemnomorskiego](#) (październik 2023 r.).

ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Od wejścia w życie Traktatu z Lizbony Parlament jako pełnoprawny współprawodawca czynnie angażuje się w proces przyjmowania nowych aktów prawnych w dziedzinie zarówno legalnej, jak i nielegalnej imigracji.

Parlament przyjął liczne rezolucje z inicjatywy własnej dotyczące migracji, m.in. [rezolucję z 12 kwietnia 2016 r.](#) w sprawie sytuacji na Morzu Śródziemnym i potrzeby całościowego podejścia UE do problematyki migracji, [rezolucję z 20 maja 2021 r.](#) w sprawie nowych sposobów legalnej migracji zarobkowej oraz [rezolucję ustawodawczą z własnej inicjatywy z 25 listopada 2021 r.](#) zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie polityki i ustawodawstwa w dziedzinie legalnej migracji.

Więcej informacji na ten temat:

- [Migracja w Europie](#)
- [Polityka azylowa UE](#)

Georgiana Sandu
10/2023

